
תפיסת איכות חיים סובייקטיבית של בוגרים עם מוגבלות שכלית ואוטיזם: דיווח עצמי באמצעות שאלון ממוחשב

יהלי גת, מעין קדוש, ליאת אלון, אבישג ברגר, נטע אמיר ואסנת בר-חיים ארז

יהלי גת, BOT, מרפאה בעיסוק במשרד החינוך. yhaligat@gmail.com
מעין קדוש, BOT, מרפאה בעיסוק במשרד החינוך. maayangris@walla.co.il
ליאת אלון, BOT, מרפאה בעיסוק במרכז רפואי גריאטרי שמואל הרופא. liat.demb@gmail.com
אבישג ברגר, BOT, מרפאה בעיסוק במשרד החינוך ובעמותה לילדים בסיכון. avishagilevi@gmail.com
נטע אמיר, BOT, מרפאה בעיסוק במכון להתפתחות הילד, מכבי. netayosefi@gmail.com
אסנת בר-חיים ארז, OT, PhD, החוג לריפוי בעיסוק ומכון המחקר למקצועות הבריאות והרפואה, הקריה האקדמית אונו. aaerez@gmail.com

תודות

ל**ד"ר עפר זהבי וגב' דניאלה בלכר** מארגון בית אקשטיין, על תרומתם הרבה להנעת המחקר והשתתפות פעילה בו. תודות לכל מתאמי התמיכות ולקוחות בית אקשטיין על הנכונות להתנסות בשאלון הממוחשב ועל המשוב הרב שעזר בפיתוח הכלי.
ל**רונית צור**, הילה רון, פז רינטלר, אילנה צוקרמן ונועה דיאמנט סלומי על תרומתן למחקר ולכתבת מאמר זה.

מילות מפתח: מוגבלות שכלית התפתחותית, אוטיזם, טכנולוגיה מסייעת, איכות חיים, רווחה אישית, תכנית תמיכה

תקציר

מבוא. בעשורים האחרונים עלו המודעות והעיסוק המחקרי בנושא איכות החיים ותחושת רווחה אישית. כיום, משתמשים בהגדרת איכות חיים כדי למדוד תכנון תמיכה, הצלחה ויעילות של תכניות התערבות ושקום. ניכר מחסור בכלים המאפשרים מענה עצמאי המיועדים למדידת איכות חיים סובייקטיבית, תחושת רווחה אישית, לאנשים עם מוגבלות. **מטרה.** לבחון אם אנשים עם מוגבלות שכלית ואוטיזם יוכלו לדווח על שביעות רצון סובייקטיבית מאיכות חייהם, באופן ישיר באמצעות שאלון מותאם וממוחשב. בנוסף, לבחון את הפרופיל של שתי אוכלוסיות אלו בארגון הנותן שירותי דיור ותעסוקה, ואת הבדלי המגדר והגיל. **שיטה.** המחקר כלל 130 חניכים מארגון בית אקשטיין עם מוגבלות שכלית ועם אוטיזם, קלה עד בינונית, שמילאו שאלון PWI-ID (Intellectual Disability) שהותאם והוסב לגרסה ממוחשבת. **תוצאות.** נמצא שאוכלוסייה עם אוטיזם העריכה את איכות חייהם כגבוהה יותר משל האוכלוסייה עם מוגבלות שכלית בחמישה תחומי חיים. צעירים עם מוגבלות שכלית העריכו שביעות רצון גבוהה יותר באופן כללי מחייהם ובתחום הבריאות בהשוואה

למבוגרים עם מוגבלות שכלית. לא נמצאו הבדלי מגדר בתוך כל אוכלוסייה. **מסקנות.** נראה שהתאמה והנגשה של שאלון, הן מבחינה לשונית והן מבחינה טכנולוגית, מאפשרת לאדם עם מגבלה שכלית או התנהגותית לענות באופן סובייקטיבי, בתיווך מינימלי, על שביעות רצונו לגבי איכות חייו. באופן כזה אפשר לתכנן תכנית התערבות או תכנית תמיכה המשקפת את עמדתו של הלקוח ויכולה לשפר את יעילות ההתערבות. כמו כן, זהו מדד תוצאה שיכול גם לבחון את יעילות התכנית.